

Lieta C-304/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 12. maijs

Iesniedzējtiesa:

Consiglio di Stato (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 23. aprīlis

Prasītājs:

VT

Atbildētāji apelācijas instancē:

Ministero dell'Interno

*Ministero dell'interno – Dipartimento della Pubblica Sicurezza –
Direzione centrale per le risorse umane*

Pamatlietas priekšmets

Prasība atcelt vai grozīt, nosakot pagaidu pasākumus, *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio, sede di Roma* [Lacio Reģionālās administratīvās tiesa Romā] (turpmāk tekstā – “*TAR del Lazio*”) spriedumu Nr. 2672/2020, ar kuru tika noraidīta VT prasība par 2019. gada 2. decembra paziņojuma Nr. 333-B/12H.27.19 par publisku konkursu uz 120 valsts policijas komisāra amata vietām, pamatojoties uz kvalifikāciju un pārbaudījumiem, (turpmāk tekstā – “2019. gada 2. decembra paziņojums”), kā arī *decreto del Ministero dell'Interno 13 luglio 2018, n. 103* [Iekšlietu ministrijas 2018. gada 13. jūlija dekrēta Nr. 103] (turpmāk tekstā – “Ministrijas dekrēts Nr. 103/2018”), netiešo pasākumu par VT nepielaišanu dalībai minētajā publiskajā konkursā un visu citu iepriekšējo, saistīto vai sekojošo aktu atcelšanu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Decreto legislativo n. 334/2000 [lēģislatīvais dekrēts Nr. 334/2000] saderība ar Eiropas tiesību aktiem par diskriminācijas vecuma dēļ aizliegumu, jo īpaši ar Direktīvu 2000/78/EK. Proti, iepriekš minētais Likumdošanas dekrēts, regulējot Valsts policijas komisāra profesiju, ievieš 30 gadu vecuma ierobežojumu ar dažiem izņēmumiem, lai varētu piedalīties attiecīgajā publiskajā konkursā.

LESD 267. pants

Prejudiciālais jautājums

Vai Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, LES 3. pants, LESD 10. pants un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pants ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas ietverts Lēģislatīvajā dekrētā Nr. 334/2000 un tā turpmākajos grozījumos un papildinājumos un Iekšlietu ministrijas pieņemtajos sekundāros tiesību avotos, kurš paredz trīsdesmit gadu vecuma ierobežojumu, lai piedalītos atlasē Valsts policijas ierēdņa karjeras komisāra amatam?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pants

Līguma par Eiropas Savienību 3. pants

Līguma par Eiropas Savienības darbību 10. pants

1999. gada 10. un 11. decembrī Helsinku Eiropadomes prezidentūras secinājumi, kuru 40. punktā ir noteikts: “*Veicot darba tirgus reformu, dalībvalstīm jāpievērš īpaša uzmanība*” jo sevišķi “*mūžizglītībai un vienlīdzīgām iespējām vīriešiem un sievietēm*”.

Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK (turpmāk tekstā – “Direktīva 2000/78/EK”); jo īpaši IX, XI, XVIII, XXIII un XXV apsvērums; 2. pants; 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts; 4. panta 1. punkts un 6. panta 1. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Decreto legislativo 9 luglio 2003, n. 216 [2003. gada 9. jūlija lēģislatīvais dekrēts Nr. 216] (turpmāk tekstā – “Lēģislatīvais dekrēts Nr. 216/2003”); jo īpaši 2. pants, kurā noteikti jēdzieni “*diskriminācija*” un “*tieša diskriminācija*” tādā pašā veidā kā Direktīvas 2000/78/EK 2. pantā; 3. panta 1. punkts, kas reglamentē likumdošanas dekrēta piemērošanas jomu ar tādu pašu formulējumu kā

Direktīvā 2000/78/EK; 3. pants, kura 3., 4.bis un 6. punktā ir transponēts Direktīvas 2000/78/EK 4. un 6. panta saturs.

Legge 15 maggio 1997, n. 127 [1997. gada 15. maija Likums Nr. 127]; it īpaši 3. panta 6. punkts, saskaņā ar kuru: “Dalībai valsts pārvaldes rīkotajos konkursos nepiemēro vecuma ierobežojumus, ja vien tos nenosaka atsevišķu iestāžu noteikumi, kas saistīti ar pakalpojuma būtību vai iestādes objektīvām vajadzībām”.

2000. gada 5. oktobra Leģislatīvais dekrēts Nr. 334 (turpmāk tekstā – “Likumdošanas dekrēts Nr. 334/2000”). Jo īpaši 1. pants, kas paredz Valsts policijas ierēdņa karjerai ar virzību uz vadošajiem amatiem nepieciešamās kvalifikācijas; 2. panta 2. punkts, kas reglamentē Valsts policijas komisāru pienākumus šādi: “*Karjeras ierēdņiem līdz galvenā komisāra amatam ir sabiedriskās drošības un kriminālpolicijas ierēdņa kvalifikācija. Saistībā ar iegūto kvalifikāciju viņi veic funkcijas, kas saistītas ar Valsts policijas un sabiedriskās drošības pārvaldes institucionālajiem uzdevumiem ar autonomu lēmumu pieņemšanas atbildību un atbilstošu profesionālo ieguldījumu. Viņi nodrošina arī darbinieku apmācību un, saistībā ar viņu iegūto profesionalitāti, veic Valsts policijas personāla izglītošanas un apmācības uzdevumus. Šie darbinieki ir tās pašas karjeras augstākas kvalifikācijas ierēdņu tiešie līdzstrādnieki un to prombūtnes laikā vai šķēršļu gadījumā tos aizstāj biroju un departamentu vadībā. Ja ir iecelti attiecīgajos amatos, kā arī aizstājot sabiedriskās drošības policijas iecirkņu vadītājus, galvenie komisāri veic arī vietējās sabiedrības drošības iestādes funkcijas. Šie paši darbinieki ar pilnu atbildību par sniegtajām direktīvām un sasniegtajiem rezultātiem veic arī biroju un departamentu vadības funkcijas, kas nav paredzētas personālam ar augstāku kvalifikāciju, kā arī vairāku personāla vienību vadības un koordinācijas funkcijas birojā, kurā viņi ir norīkoti. Iepriekš minētās funkcijas tiek noteiktas ar Policijas priekšnieka – sabiedriskās drošības ģenerāldirektora dekrētu, dodot priekšroku komisāru vietnieku un komisāru izmantošanai arī birojos vai nodaļās, kas veic sabiedriskās kārtības, drošības un teritorijas kontroles uzdevumus, kā arī specializēto nozaru un specializēto departamentu uzdevumus. Tajā pašā dekrētā ir noteiktas arī biroju vadības funkcijas, kuras prioritāri tiek piešķirtas galvenajiem komisāriem”*; 3. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru: “[..] *Vecuma ierobežojums dalībai konkursā līdz trīsdesmit gadiem, ir noteikts ar noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar 1997. gada 15. maija Likuma Nr. 127 3. panta 6. punktu, ievērojot iepriekšminētajos noteikumos minētos izņēmumus [..]*”. Tāpat būtisks ir minētā 3. panta 3. punkts, kas paredz fiziskās sagatavotības pārbaudi attiecīgā konkursa kontekstā, kura negatīvais rezultāts vien var noteikt atlases neizturēšanu, un 3. panta 4. punkts, pamatojoties uz kuru: “*i) divdesmit procenti no komisāra amatam pieejamajām vietām ir rezervētas jau esošajiem Valsts policijas darbiniekiem, kuriem ir nepieciešamais universitātes diploms tiesību zinātnēs un kuru vecums nepārsniedz četrdesmit gadus [..]*”.

Ministrijas dekrēts Nr. 103/2018; it īpaši 3. panta 1. punkts, kas paredz 30 gadu ierobežojumu dalībai publiskajā konkursā par piekļuvi Valsts policijas komisāra amatam.

Decreto legislativo 30 aprile 1997, n. 165 [1997. gada 30. aprīļa leģislatīvais dekrēts Nr. 165], kas ar 1. un 2. pantu nosaka vecuma ierobežojumu līdz 61 gadam, pēc kura Valsts policijas personāls dodas pensijā līdz ar vecuma ierobežojuma sasniegšanu.

2019. gada 2. decembra paziņojums; it īpaši 3. panta 1. punkta d) apakšpunkts, kas starp vispārīgajiem piemērotības nosacījumiem nosaka, ka “*personai ir jābūt vismaz 18 gadus vecai un jaunākai par 30 gadiem*”, bet paredz, ka minētais ierobežojums “*tiek paaugstināts par maksimāli trīs gadiem saistībā ar faktisko militāro dienestu, ko snieguši kandidāti*” un ka “*vecuma ierobežojums netiek ņemts vērā attiecībā uz Valsts policijas darbiniekiem. Personām, kuras veic iekšējās civilās pārvaldes funkcijas vecuma ierobežojums dalībai konkursā ir trīsdesmit pieci gadi*”; 10. pants, kas atbrīvo jau esošos Valsts policijas darbiniekus no fiziskās sagatavotības pārbaudes; 11. panta 4. punkts, kas regulē fiziskās sagatavotības pārbaudi, kuras negatīvais rezultāts vien var noteikt atlases neizturēšanu.

Īss lietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Apelācijas sūdzības iesniedzējs VT, izmantojot telemātisko procedūru, mēģināja reģistrēties 2019. gada 2. decembra uzaicinājumam, taču viņam tas neizdevās, jo datorsistēma atklāja, ka viņš neatbilst maksimālajam 30 gadu vecuma ierobežojumam, lai piedalītos Valsts policijas komisāru konkursā, kā paredzēts minētā paziņojuma 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā, Ministrijas dekrēta Nr. 103/2018 3. panta 1. punktā un Leģislatīvā dekrēta Nr. 334/2000 3. panta 1. punktā. Proti, VT ir dzimis 1988. gadā.
- 2 VT iesniedza cēla prasību *TAR del Lazio*, tika nosacīti pielaists konkursam un izturēja priekšatlases pārbaudes. Ar spriedumu Nr. 2672/2020 minētā tiesa noraidīja VT prasību, uzskatot, ka paziņojumā paredzētais vecuma ierobežojums ir saprātīgs un šajā ziņā nav pretrunā ne Itālijas Konstitūcijai, ne Eiropas tiesību aktiem, kas aizliedz diskrimināciju arī vecuma dēļ, un jo īpaši Direktīvai 2000/78/EK.
- 3 VT iesniedza apelāciju par šo spriedumu *Consiglio di Stato* [Valsts padomē].

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 4 Prasībā *Consiglio di Stato* VT norādīja Itālijas tiesību aktu, kas ar 1997. gada 15. maija Likuma Nr. 127 3. pantu paredz 30 gadu vecuma ierobežojumu, pretrunu Direktīvai 2000/78/EK, Pamattiesību hartas 21. pantam un LESD 10. pantam. Viņš apgalvoja, ka šis maksimālā vecuma ierobežojums ir nepamatots

diskriminācija, ko neatļauj iepriekšminētās tiesību normas. Šajā sakarā viņš norādīja uz 2019. gada 2. decembra uzaicinājuma 3. panta 1. punkta d) apakšpunktu, kurā ar iespējamu papildu nepamatotību tiek noteikts augstāks vecuma ierobežojums noteiktām dalībnieku kategorijām, kā arī minētā paziņojuma 10. pantu, kas atbrīvo no fiziskās sagatavotības pārbaudēm jau esošos Valsts policijas darbiniekus.

- 5 *Ministero dell'Interno* [Iekšlietu ministrija] lūdza apelācijas sūdzību noraidīt, aizstāvēt *TAR di Lazio* sprieduma Nr. 2672/2020 pamatojumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 6 *Consiglio di Stato* ir šaubas par Leģislatīvā dekrēta Nr. 334/2000, Ministrijas dekrēta Nr. 103/2018 un 2019. gada 2. decembra paziņojuma saderību ar Eiropas Savienības tiesībām, uzskatot, ka šajā lietā izskatītā 30 gadu vecuma ierobežojuma noteikšana saskaņā ar Direktīvas 2000/78/EK 2. pantu ievieš diskrimināciju vecuma dēļ, kuru nevar attaisnot, pamatojoties uz tās pašas direktīvas 4. un 6. pantu. Šis jautājums ir būtisks lēmuma pieņemšanai pamatlietā, jo, ja tiek konstatēta minētā nesaderība, VT varētu piedalīties attiecīgajā konkursā, jo atkal stātos spēkā Likuma 127/1997 3. panta 6. punkts, kas neparedz vecuma ierobežojumus, taču ar nepieciešamību izturēt fizisko pārbaudi.
- 7 Savas argumentācijas pamatošanai *Consiglio di Stato* atsaucas uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru par diskrimināciju vecuma dēļ attiecībā uz personāla piesaisti policijas spēkiem un militārajās struktūrās, kas atbildīgas par sabiedrisko glābšanas dienestu.
- 8 Pirmkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka no Dekrēta 334/2000 2. panta 2. punkta teksta izriet, ka policijas komisāra funkcijas būtībā ir norādes un ar administratīvu raksturu. Šim amatam kā būtiskas nav paredzētas izpildes veida operatīvās funkcijas, kurām kā tādām ir nepieciešamas īpaši nozīmīgas fiziskās prasmes, kas ir pielīdzināmas tām, kas nepieciešamas vienkāršam Spānijas Valsts policijas darbiniekam, kā norādīts Tiesas spriedumā lietā C-258/2015 un ko Tiesa jebkurā gadījumā atzina par saderīgu ar piecus gadus augstāku vecuma ierobežojumu nekā šajā lietā.
- 9 *Consiglio di Stato* atsaucas arī uz Tiesas spriedumu lietā C-416/13, kurā tika uzskatīts par nesamērīgu 30 gadu ierobežojums piekļuvei Spānijas pašvaldības policijas dienesta darbinieka kvalifikācijai, kura funkcijas bija galvenokārt administratīvas, bet pilnībā neizslēdza uz fizisku spēku balstītas darbības. Tādēļ iesniedzējtiesa norāda, ka vēl jo vairāk 30 gadu ierobežojums ir jāuzskata par neatbilstošu šajā lietā, kurā iepriekš minētā veida darbība nav saistīta ar Valsts policijas komisāra amatam raksturīgiem pienākumiem.
- 10 Turklāt *Consiglio di Stato* citē Tiesas spriedumu lietā C-229/08, kurā Direktīvas 2000/78/EK 4. panta 1. punkta izpratnē tika uzskatīts par pamatotu 30 gadu vecuma ierobežojums ugunsdzēsēju pieņemšanai darbā vidēja līmeņa

tehniskajā dienestā, ņemot vērā, ka attiecīgie uzdevumi prasīja īpaši nozīmīgas fiziskās prasmes un tos vairs neuzticēja pēc 45 gadu vecuma.

- 11 Ņemot vērā iepriekš minēto judikatūru, *Consiglio di Stato* norāda, ka noteiktais 30 gadu ierobežojums ir nesamērīgs arī saistībā ar Likumdošanas dekrēta Nr. 334/2000 3. panta 3. punktu un 4. punktu. Pirmkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka, ja nav prasību, kas līdzīgas tām, kas tika apstiprinātas spriedumā lietā C-258/15, fiziskās sagatavotības pārbaudes paredzēšanu, kas, ja netiek izturēta, izslēdz no konkursa, jebkurā gadījumā var uzskatīt par pietiekamu, lai garantētu iespēju veikt pienākumus pieprasītajā veidā. Otrkārt, no minētā likumdošanas dekrēta 3. panta 4. punktā paredzētās rezerves nodrošināšanas piekļuvei komisāra amatam jau esošajiem Valsts policijas darbiniekiem, bet ar lielāku vecumu, izriet, ka sākotnējs 40 gadu vecums absolūti nav nesaderīgs ar Valsts policijas komisāra funkcijām.
- 12 Visbeidzot, *Consiglio di Stato* atgādina, ka vecuma ierobežojums, kuru pārsniedzot Valsts policijas darbinieki tiek pensionēti vecuma robežas sasniegšanas dēļ, ir 61 gads saskaņā ar 1997. gada 30. aprīļa Likumdošanas dekrēta Nr. 165 1. un 2. pantu. Iesniedzējtiesas ieskatā šāda pensionēšanās vecuma robeža nodrošinātu pietiekamu darba stāžu pirms pensionēšanās pat tiem, kuri savu karjeru sāk pēc 30 gadu vecuma.